

REGN: Det verste nedbørsdøgnet i Bergens historie falt det 156,5 mm på 24 timer. Værværslinga på Vestlandet viser hvor mye som faktisk bøttest ned på et døgn. Fra venstre: Marie Warpe, Oliwia Kudyba, Tuva Sæterdal, Mary Venuga Ranjan, Josephine Larsen. Bakerst: statsmeteorolog Espen Karlsen.

ORAKEL: Språkforsker Benedicte Irgens ved Institutt for fremmedspråk, Universitetet i Bergen, er språkorakel. Her med f.v. Jarand Helle Bøyum, som fikk svar på hvordan dialekter oppstår, og Lucas Rongved.

SPYTTPRØVER: –Jeg hadde ikke trodd at vi fikk prøve selv, men bare se, sier Malin Fadnes Lægred til venstre, sammen med Malene Borgen, som får se egne celler i mikroskop.

VIKINGLUFT: Elias Sjøstrøm Skulstad frigjør is med partikler og luft fra tusen år tilbake.

Unge forskningsspirer

Is med innfrosset klima kanskje helt fra Vikingetiden, skvetter når Elias Sjøstrøm Skulstad (11) lar isøksen falle.

MONICA HAUGSTAD
ODD E. NERBØ (foto)

monica.haugstad@bt.no

–Jeg synes det er kult at isen har levd i tusen år, smiler han. Elias var en av 1500 sjette- og syvendeklassinger som skulle innom i Forskningstorget i løpet av fredag. Det var tett i de hvite teltene på Festplassen allerede fra formiddagen, og i Byparken myldret det av ventende elever. Lørdag ventes det innrykk av nysgjerrige bergensere i alle aldre.

Innfrosset klima

Isblokken som Elias hogger på er skåret ut av Folgefonna, og frakket til Bergen. Inne i isen er det fanget luftbobler og partikler fra

fakta forskningstorget

- Forskningstorget er på Festplassen fredag og lørdag, og er viktig del av Forskningsdagene i Bergen.
- Forsknings- og utdanningsinstitusjoner i Bergen, med samarbeidspartnere, har 28 ulike stasjoner som gir praktisk nærhet til forskning.
- Fredag er torget åpent for påmeldte 6.- og 7.-klassinger. Stor pågang i fjor gjorde at Forskningsdagene har utvidet kapasiteten fra 900 til 1500 elever.
- Lørdag er Forskningstorget åpent for publikum i alle aldre.
- Les mer: forskningdagenebergen.com

KILDE: FORSKNINGSDAGENE

en annen tid. Institutt for geovitenskap på Universitetet i Bergen og Bjerknessenteret for klimaforskning, bruker nettopp breer til å forklare klimaet tusener av år tilbake, og se inn i fremtiden.

Elias har allerede bestemt seg for å bli forsker. Men selv om han er fascinert av breforskernes stasjon, holder han fast sitt mål.

–Jeg skal forske på medisiner. Da kan jeg hjelpe syke mennesker, sier Elias til BT, før han farter videre.

Med årvåke øyne beveger barna seg sultent mellom de 28 stasjonene, som på ulike måter lar dem eksperimentere og undersøke.

–Tjåka fullt og god stemning, oppsummerer prosjektleder for Forskningsdagene, Mildrid Kyte, fornøyd allerede fredag formiddag.

Ved kreftforskningsstasjonen til Universitetet i Bergen, sitter forsker Dipak Sapkota og er et eneste stort smil, mens han titter på ungene som sur-

rer rundt den vesle utelaben, og hjelper dem å se celler i mikroskop.

–De er veldig nysgjerrige på hva vi driver med. Det er spennende og føles veldig godt, sier forskeren fornøyd.

Forskingstorget har overgått forventningene, ifølge to av jentene.

–Jeg hadde ikke trodd at vi fikk prøve, men bare se, sier Malin Fadnes Lægred.

–Dette er veldig gøy, sier hun og venninnen Malene Borgen i kor.

Malin og Malene har ikledd seg hvite frakker og grønne plathansker, tatt spyttprøver fra egen munn, dyppet i ulike væsker, og sett egne celler i mikroskop.

–Jeg så en masse lilla runde ting i mikroskopet, sier Malin, og smiler.

Orakelet som ble målbundet

Bak en gjennomsluktig oransje stoffduk, sitter språkorakel

Benedicte Irgens, til daglig språkforsker ved Institutt for fremmedspråk. Hun har rush av barn inn i sitt vesle telt.

–Hvordan har dialekter utviklet seg i Norge, spør Jarand Helle Bøyum.

–Språk utvikler seg uansett, fordi tiden går, og nye generasjoner tolker lyder forskjellig, forteller orakelet, og legger til at før i tiden kunne for eksempel fjell og avstander hindre at folk snakket sammen, og dermed kunne dialekter utvikle seg upåvirket av språket i andre områder.

Barna kan også sette ekspertene fast. Hittil vanskeligste spørsmål har vært «hvorfor heter det «språk».

–Da måtte jeg melde pass, og prøve resonnerer og svare så godt jeg kunne, sier forskeren som ikke har etymologi, eller ordenes opprinnelse, som sitt fagfelt.

–Da følte jeg meg ikke som et orakel, smiler hun.